Enciklopedija izabranih fetvi o postu

[Bosanski]

موسوعة الفتاوى المختارة في الصوم

[اللغة البوسنية]

Elvedin Pezić

ألودين بزيتش

Pregledao : Ebu Usama el Džeziri

مراجعة: أبو أسامة الجزيري

Pomoćni ured za dawu - Riyadh

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

2008 -1429

islamhouse.com

U ime Allaha Milostivog Samilosnog

Pitanje: Ako se postač nalazi u avionu te uz pomoć sata ili televizije sazna da je nastupilo vrijeme iftara u mjestu iznad kojeg lete, hoće li i on iftariti u tom vremenu? Treba naglasiti da oni u avionu, zbog velike visine na kojoj leti avion, još vide sunce. I kako će postupiti osoba koja je iftarila u svome mjestu pa su uzletjeli i ponovo vidjeli sunce?

IFTAR ONOGA KO JE U AVIONU

Pitanje: Ako se postač nalazi u avionu te uz pomoć sata ili televizije sazna da je nastupilo vrijeme iftara u mjestu iznad kojeg lete, hoće li i on iftariti u tom vremenu? Treba naglasiti da oni u avionu, zbog velike visine na kojoj leti avion, još vide sunce. I kako će postupiti osoba koja je iftarila u svome mjestu pa su uzletjeli i ponovo vidjeli sunce? Odgovor: Postač koji se nalazi u avionu i pomoću sata ili televizije sazna da je nastupilo vrijeme iftara u mjestu iznad kojeg lete, a oni iz aviona, zbog visine na kojoj leti avion, još vide sunce, neće iftariti sve dok ne zađe sunce. Kazao je Uzvišeni Allah: "Zatim upotpunite post dok ne nastupi noć" (Bekare,187.), a u ovom slučaju nastupanje noći još se nije desilo, sve dok vidi sunce. A što se tiče onoga koji iftari u svome gradu, nakon zalaska sunca, a zatim uzleti avionom i ponovo vidi sunce, on nije obavezan da u tom momentu posti, jer se on vezuje za mjesto u kojem boravi, a kod njih je završio taj dan, još dok je on bio u tom mjestu. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 1693, 10 tom, str. 136)

2-DA LI JE NEVJERNIK ONAJ KO OSTAVI POST RAMAZANA IZ LIJENOSTI

Pitanje: Je li nevjernik onaj ko ne posti (mjesec ramazan) iz lijenosti, a redovno obavlja namaz? Odgovor: Onaj ko ostavi post (mjeseca ramazana) negirajući njegovu obaveznost, taj je nevjernik po jednoglasnom stavu islamskih učenjaka. Međutim, onaj ko ostavi post iz lijenosti i nemara nije nevjernik, ali je u velikoj opasnosti zato što ostavlja jedan od ruknova vjere islama, a svi učenjaci imaju jednoglasan stav da je post ramazana temelj – rukn islama. Takva osoba zaslužuje kaznu i odgojno-popravne mjere koje će odrediti vođa muslimana kako bi se opametili on i njemu slični. Neki učenjaci proglasili su takvu osobu nevjernikom. Takva osoba treba da naposti propuštene dane i da se iskreno pokaje Allahu za počinjeni grijeh. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 6060, 10 tom, str.143)

3-POST MALOLJETNE DJECE

Pitanje:Imam sina kojem je dvanaest godina, je li meni obaveza da ga natjeram na post ili on ima pravo odabira, a da mu to nije obaveza? Željela bih napomenuti da mislim da on ne bi mogao ispostiti cijeli mjesec. Odgovor: Ako spomenuti sin nije postao punoljetan, on nije obavezan postiti, ali je obaveza tebi da mu naređuješ da posti, ako može izdržati, kako bi se priviknuo, kao što mu trebaš naređivati obavljanje namaza, kada napuni deset godina – pa čak i istući zbog namaza. (Fetve šejha Bin Baza, 15 tom, str.181)

4- KADA JE ŽENI OBAVEZA DA POSTI

Pitanje: Je li obavezna da posti djevojčica koja je dobila prvu mjesečnicu (hajz) u jedanaestoj godini? Znajući da njeno zdravstveno stanje nije najbolje, šta će učiniti ako nije u mogućnosti da posti? Odgovor: Ako je situacija onakva kako ste spomenuli, ona je u osnovi obavezna da posti, jer je mjesečnica jedan od pokazatelja punoljetstva žena, ako se pojavi nakon devete godine. Ako može postiti, obaveza joj je da posti, a ako nije u mogućnosti ili ako joj post predstavlja veliku poteškoću, također neće postiti, ali je obavezna da naposti propuštene dane onda kada bude u mogućnosti. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 3325, 10 tom, str. 145)

5- VALIDNOST POSTA U PERIODU MJESEČNICE

Pitanje: Mala djevojčica dobila je mjesečnicu pa je postila u periodu hajza, a sve je to činila iz neznanja, kakav je propis toga? Odgovor: Obavezna je da naposti dane koje je postila u periodu mjesečnice, zato što post u periodu mjesečnice niti će biti primljen niti je validan, pa makar to bilo u neznanju. Postoji situacija suprotna ovoj – da žena dobije hajz i stidi se da o tome obavijesti porodicu, zato što je mlada, i to bude razlogom da ne posti. Ona je također obavezna da naposti propuštene dane, jer žena dobijanjem mjesečnice postaje šerijatski obveznik, zato što je pojava mjesečnice jedan od pokazatelja punoljetstva. (Fetava Erkanul-islam, str. 455, odgovorio šejh Muhammed Salih Usejmin)

6- KORIŠTENJE LIJEKOVA KOJI ĆE SPRIJEČITI POJAVU MJESEČNICE U CILJU POSTA

Pitanje: Je li dozvoljeno ženama da koriste lijekove kojima će spriječiti pojavu mjesečnice kako bi postile cijeli mjesec ramazan? Odgovor:

Dozvoljeno je ženi da koristi lijekove kojima će spriječiti pojavu mjesečnice ako stručne osobe – doktori potvrde da to ne šteti i da neće negativno djelovati na organe. Svakako je bolje ženama da to ne koriste, a Allah im je propisao olakšicu da mogu da ne poste ako im nastupi mjesečnica u ramazanu i propisao im je da naposte propuštene dane i zadovoljan je da to bude njihova vjera. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 1216, 10 tom, str. 150)

7- NAPAŠTANJE DANA U KOJEM ŽENA DOBIJE MJESEČNICU

Pitanje: Ako se desi da žena dobije mjesečnicu odmah nakon zalaska sunca, je li njen post validan? Odgovor: Njen post je validan, pa makar počela osjećati bolove mjesečnice prije zalaska sunca, ali ne vidi istjecanje krvi sve do zalaska sunca, u toj situaciji njen post je validan. Ono što kvari post je istjecanje krvi, a ne osjećaj da će nastupiti. (Fetve šejha Bin Baza, 15 tom, str. 192)

8- POST MUSTEHADE – ŽENE KOJA KRVARI

Pitanje: Je li dozvoljeno muškarcu da spolno opći sa ženom koja je mustehada? Odgovor: Mustehada je žena koja krvari, krvlju koja nije krv mjesečnice niti krv postporođajnog ciklusa – nifasa, propis za nju identičan je propisima za ženu koja je čista – koja ne krvari. Ona će postiti, klanjati i dozvoljeno je mužu da s njom spolno opći. Ona će abdestiti za svaki namaz, kao oni koji imaju neprestane probleme sa mokraćom ili vjetrovima, ona će se zaštititi pamukom ili nečim sličnim kako krv ne bi uprljala tijelo ili odjeću, kao što je u vjerodostojnim hadisima Allahovog Poslanika prenesena naredba da se tako postupa. (Fetve šejha Bin Baza, 15 tom, str.195)

9- POST ŽENE KOJA VIDI ZNAKE ČISTOĆE PRIJE ČETRDESET DANA NAKON PORODA

Pitanje: Je li dozvoljeno ženi da posti, klanja, obavlja hadždž, prije nego što prođe četrdeset dana od poroda, ako je vidjela znake čistoće? Odgovor: Da, dozvoljeno joj je da posti, klanja, obavlja hadždž i umru, i dozvoljeno je da joj prilazi muž, u četeresnici nakon poroda ako je vidjela pokazatelje čistoće prije završetka četeresnice. Dakle, ako bi žena vidjela znake čistoće nakon dvadesetog dana, ona će se okupati, zatim klanjati, postiti i dozvoljeno je mužu da ima intimne odnose s njom. Ono što je preneseno od Osmana ibn Ebi el-Asa, r.a., da je to prezirao, to se shvata

na način da je to smatrao pokuđenim, i to je njegov idžtihad, za koji ne postoji dokaz. Ispravno je da u tome nema nikakve smetnje, ako se očisti prije četrdesetog dana, njena čistoća je validna i potpuna. Ako bi se desilo da se krv ponovo pojavi u periodu četeresnice, ispravno je da je nifas sve što se ponovo pojavi u periodu četeresnice, ali njen post, namaz ili hadždž, koji su se desili u periodu čistoće, su validni i nije obavezna da ih ponavlja, jer je te ibadete učinila u periodu dok je bila čista. (Fetve šejha Bin Baza, 15 tom, str. 196)

10- PROPIS ZA STARE I IZNEMOGLE OSOBE, TRUDNICE I DOJILJE

Pitanje: Kakav je propis za stare osobe koje ne mogu postiti, bolesnika za čiju se bolest pretpostavlja da je neizlječiva, zatim za trudnice, i dojilju koja ako bude postila, presušit će mlijeko kojim hrani bebu? Odgovor: Ko ne bude u mogućnosti da posti, zbog starosti, ili mu post bude predstavljao veliku poteškoću, takvima je dozvoljeno da ne poste, ali su obavezni da za svaki propušteni dan nahrane po jednog siromaha. Pola sa'a (dva pregršta ili kila i po kako je spomenuto u drugim fetvama) pšenice, datula, riže ili nečega drugog čime hrani svoju porodicu. Isti propis je za bolesnika, osobu koja ne može postiti ili mu post predstavlja veliku poteškoću, čija je bolest neizlječiva. Zbog riječi Uzvišenog Allaha: "Allah ne duži insana preko njegovih mogućnosti." I riječi Uzvišenog: "On vam u vjeri nije ništa teško propisao." I riječi Uzvišenog Allaha: "Onima koji ga jedva podnose – iskup je da jednog siromaha nahrane." Kazao je Ibn Abbas, r.a.: "Objavljena je olakšica starim osobama, onima koje ne mogu postiti da ne poste, ali da nahrane za svaki dan siromaha." Osoba koja je bolesna i ne može postiti ili joj post predstavlja veliku poteškoću, za čiju se bolest pretpostavlja da je neizlječiva, uzima isti propis kao i stare i iznemogle osobe. Trudnica koja se boji štete za sebe ili za bebu, a i dojilja koja se boji štete za sebe ili za bebu ako bude postila, one su obavezne samo da naposte propuštene dane, kao i bolesnik za čiju se bolest smatra da je izlječiva, ako je ostavio post u određenim danima. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 2772, 10 tom, str. 160)

11- RAZLIKA U NAPAŠTANJU AKO JE BOLEST NEIZLJEČIVA I IZLJEČIVA

Pitanje: Čovjek ne može da posti jer je bolestan, pola tijela mu je paralizirano, i sam post mu povećava bolest, što je uzrokovalo da je ostavio post, kakav je propis posta u tom slučaju? Odgovor: Ako stručne osobe kažu da je bolest od koje si obolio neizlječiva, tebi je obaveza da za

svaki propušteni dan mjeseca ramazana nahraniš po jednog siromaha. Količina koju treba da im daš je polovina sa'a (dva pregršta ili kila i po otprilike) hrane koja je poznata tvom narodu: datule, riža ili nešto drugo. Ako stručne osobe kažu da je bolest od koje boluješ izlječiva, tebi nije obaveza da nahranjuješ siromahe, već si obavezan da napostiš svaki propušteni dan ramazana, na osnovu riječi Uzvišenog Allaha: "Ko od vas bude bolestan ili na putovanju, neka naposti isti broj dana koje nije postio." (Fetve šejha Bin Baza, 15 tom, str. 221)

12- SPOLNI ODNOS U TOKU RAMAZANA

Pitanje: Kakav je propis za onoga koji spolno opći sa suprugom u mjesecu ramazanu u periodu dok je putnik, jer se nalaze na putovanju i skraćuju namaze, ali je to sve u ramazanu? Odgovor: Putniku je dozvoljeno da ne posti u danima ramazana dok je na putovanju, ali će propuštene dane napostiti, na to ukazuju riječi Uzvišenog Allaha: "A ko se razboli ili se na putu zadesi, neka isti broj dana naposti." Putniku je dozvoljeno da jede, pije i spolno opći sve dok je na putovanju. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 5991, 10 tom, str. 202)

13- POSTAČ KOJI PRESPAVA CIJELI DAN

Pitanje: Je li validan post osobe koja ustane na sehur, zatim klanja sabah-namaz i legne spavati sve do podne-namaza, zatim klanja podne-namaz i legne spavati do ikindije, potom klanja ikindiju i legne spavati sve do pred iftar? Odgovor: Ako je stanje onako kao si spomenuo u pitanju, post te osobe je validan, ali je provođenje cijelog dana u spavanju velika šteta, naročito ako znamo da je u toku mjesec ramazan, mjesec u kojem musliman treba da čini ono što će mu koristiti, kao što je učenje Kur'ana, traganje za nafakom, educiranje – traženje znanja. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 12901, 10 tom, str. 213)

Pitanje: Šta treba da učine trudnice i dojilje koje nisu postile u ramazanu jer su se bojale za sebe ili za bebu? Da li će ostaviti post u ramazanu, a zatim napostiti i izdvojiti iskup, ili će ostaviti post u ramazanu, a zatim napostiti propuštene dane bez izdvajanja iskupa, ili će ostaviti post u ramazanu, zatim se iskupiti izdvajanjem iskupa bez napaštanja propuštenih dana?

13- PROPIS POSTA ZA TRUDNICE I DOJILJE

Pitanje: Šta treba da učine trudnice i dojilje koje nisu postile u ramazanu jer su se bojale za sebe ili za bebu? Da li će ostaviti post u ramazanu, a

zatim napostiti i izdvojiti iskup, ili će ostaviti post u ramazanu, a zatim napostiti propuštene dane bez izdvajanja iskupa, ili će ostaviti post u ramazanu, zatim se iskupiti izdvajanjem iskupa bez napaštanja propuštenih dana? Odgovor: Trudnica koja se boji za sebe ili za svoju bebu ako bude postila, ona neće postiti u ramazanu, a nakon ramazana napostit će propuštene dane. Propis za nju identičan je propisu za bolesnika koji ne može postiti i boji se da će mu post štetiti, kazao je Uzvišeni Allah: "Oni koji su bolesni ili su na putovanju, neka isti broj dana naposte." Također, isti propis važi i za dojilju, ako se boji za sebe ili za svoje dijete ako bi postila, tj. neće postiti u ramazanu, već će napostiti propuštene dane nakon ramazana. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 1453, 10 tom, str. 220)

14- ŽENA KOJA NEPRESTANO RAĐA ILI JE DOJILJA

Pitanje: Moja supruga je dužna napostiti tri ili četiri ramazana, a ne može da ih naposti iz razloga što je ili trudnica ili dojilja. Sada trenutno je dojilja. Da li je njoj dozvoljeno da se iskupi, nahranjivanjem siromaha, za propuštene dane jer će joj biti veoma teško da naposti tri ili četiri ramazana? Odgovor: Ona nije grješna zbog odgađanja napaštanja, ako je to učinila zato što je bila trudna ili dojilja, onog momenta kada mogne da posti, požurit će da to naposti, a njeno stanje je identično stanju bolesnika, o kojima Uzvišeni Allah kaže: "Oni koji su bolesni ili su na putovanju, neka isti broj dana naposte." Njoj nije dozvoljeno da se iskupljuje nahranjivanjem siromaha. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 6608, 10 tom, str. 221)

15- OSTAVLJANJE POSTA ZBOG TEŠKIH POSLOVA

Pitanje: Čuo sam jednog hatiba kako dozvoljava ostavljanje posta onima koji obavljaju teške poslove, ako je to čovjeku jedini način stjecanja nafake, i da je dužan da za svaki propušteni dan nahrani po jednog siromaha, pa makar to bilo i u novcu – u vrijednosti petnaest dirhema, to je uzrokovalo da vam se javim ovim pismom, da li za spomenutu stvar postoji dokaz iz Kur'ana i sunneta Allahovog Poslanika? Odgovor: Nije dozvoljeno osobi koja je šerijatski obveznik – mukellef da ostavi post samo zato što obavlja teške poslove. Ali ako bi se desilo da čovjeka toliko izmori posao u toku posta, da ga prisili na prekidanje posta, on će prekinuti post i pojest će onoliko koliko mu je dovoljno da se okrijepi, a zatim će nastaviti postiti do zalaska sunca, kada će iftariti sa ostalim ljudima, s tim što je obavezan da naposti taj dan, a fetva koju si čuo od

hatiba je ispravna. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 4157, 10 tom, str. 233)

16- DONOŠENJE ODLUKE ZA POST

Pitanje: Kada je obaveza da čovjek donese odluku da će postiti? Odgovor: Čovjek je obavezan da noću donese odluku da će postiti post mjeseca ramazana. Nije validan post osobe koja donese namjeru danju da će postiti taj dan. Ako bi neko u predpodnevnom vremenu saznao da je taj dan prvi dan ramazana, obavezan je postiti ostatak dana, a naknadno će napostiti taj dan. Na to ukazuju riječi Allahovog Poslanika: "Neispravan je post osobe koja nije od noći donijela odluku da će postiti." Ovu predaju zabilježili su imam Ahmed, sakupljači Sunena, Ibn Huzejme, Ibn Hibban i obojica su ga ocijenili vjerodostojnim. To je što se tiče obaveznog posta. A što se tiče dobrovoljnog posta, dozvoljeno je donijeti odluku za post nekog dana u toku dana, pod uvjetom da nije ništa jeo, pio ili spolno općio nakon sabah-namaza. Preneseno je da od Allahovog Poslanika da je ušao kod Aiše, r.a., u predpodnevnom periodu i upitao je: "Imate li nešto za jesti?", pa je rekla: "Nemamo", a on je rekao: "Onda sam ja postač." Ovaj hadis zabilježio je imam Muslim. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 4352, 10 tom, str. 244)

17- DONOŠENJE ČVRSTE ODLUKE DA ĆE PREKINUTI POST

Pitanje: Ako bi postač donio čvrstu odluku da će prekinuti post, bez da je pojeo ili popio bilo šta, da li to kvari post? Odgovor: Općepoznato je da se post sastoji od dvije stvari: nijjeta – odluke i ostavljanja onoga što kvari post. Čovjek svojim postom nijjeti –namjerava ibadet Uzvišenom Allahu ostavljanjem onoga što kvari post. Tako, ako bi neko donio čvrstu odluku da će prekinuti post, njegov post bi bio pokvaren. Ako se radi o ramazanskom postu, takvoj osobi je obaveza da nastavi postiti do kraja dana, jer svako onaj ko prekine post ramazana, bez validnog razloga, od njega se traži da nastavi postiti do kraja dana, a zatim da nakon ramazana naposti taj dan. Ako ne bude čvrsto odlučio da će prekinuti post, već se bude kolebao, o tom pitanju islamski učenjaci imaju različite stavove. Jedan dio učenjaka kazao je da to kvari post, jer samo kolebanje negira i isključuje postojanje čvrste odluke. Drugi su kazali da kolebanje u namjeri prekidanja posta ne kvari post, jer je osnova da namjera – nijjet postoji sve dok ne donese čvrstu odluku da će prekinuti post. Smatram da je ovo mišljenje prioritetnije, zbog njegove jačine. (Fetava Erkanul-islam, str.466, odgovorio šejh Muhammed Salih Usejmin)

18- INJEKCIJE ZA DIJABETIČARE

Pitanje: Ja bolujem od dijabetesa, svakodnevno dobijam injekcije koje se daju u venu pod kožu, ako ne bih primao te injekcije, povećao bi mi se šećer. Je li dozvoljeno uzimanje ovih injekcija u ramazanu? Odgovor: Nema smetnje da uzimaš spomenute injekcije u danima ramazana kao lijek, i nisi obavezan napaštati. Ako bi bio u mogućnosti da spomenute injekcije uzimaš noću, a da ti to neće štetiti, bilo bi prioritetnije. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 3929, 10 tom, str. 252)

19- HRANJIVE I NEHRANJIVE INJEKCIJE U DANIMA RAMAZANA

Pitanje: Da li injekcija kvari post ili ne? Odgovor: Medicinske injekcije možemo podijeliti u dvije vrste: Prva: Hranjive – one kojima se želi jačanje čovjekovog tijela, kako bi bio neovisan o hrani i piću, one kvare post zato što su u značenju hrane i pića, a šerijatski tekstovi obuhvataju sve ono što ima isto značenje kao propis na koji ukazuje tekst. Druga: Nehranjive injekcije – to su one koje ne čine čovjeka neovisnim o hrani i vodi, one ne kvare post, jer njih šerijatski tekstovi ne obuhvataju direktno niti indirektno – značenjem. Ove injekcije nisu jelo, niti piće, niti su u značenju jela i pića. Osnova je da je post validan sve dok ne učini nešto što ga kvari zasnovano na šerijatskom dokazu. (Fetava fi ahkamis-Sijam, str. 215, odgovorio šejh Muhammed Salih Usejmin)

20- DA LI POVRAĆANJE U TOKU POSTA KVARI POST ILI NE?

Pitanje: Kakav propis je za osobu koju savlada povraćanje u toku posta, je li obavezna napostiti taj dan ili ne? Odgovor: Osoba koju nadvlada povraćanje nije obavezna napostiti taj dan, ali ako bi čovjek uzrokovao povraćanje, obavezan je da naposti dan u kojem je to učinio. Na osnovu riječi Allahovog Poslanika: "Koga nadvlada povraćanje nije obavezan napaštati, a onaj koji uzrokuje povraćanje obavezan je napostiti dan u kojem je to učinio." Ovaj hadis je zabilježio imam Ahmed i četverica sakupljača Sunena, sa vjerodostojnim lancem prenosilaca, od Ebu Hurejre, r.a. (Fetve šejha Bin Baza, 15 tom, str. 265)

21- MASTURBACIJA – SAMOZADOVOLJAVANJE U TOKU POSTA

Pitanje: Ako se desi da se kod čovjeka muslimana probude strasti u toku dana ramazana, te ne nađe drugi način smirivanja strasti osim masturbacije, da li taj postupak kvari post i da li je dovoljno da samo naposti taj dan ili je obavezan da se iskupi posebnim iskupom? Odgovor: Masturbacija – samozadovoljavanje je zabranjeno u ramazanu i izvan ramazana, i nije dozvoljeno to činiti, zbog riječi Uzvišenog Allaha: "I oni koji stidna mjesta svoja budu čuvali, osim od supruga svojih ili od onih koje su u vlasništvu njihovu – oni, doista, prijekor ne zaslužuju, a oni koji traže izvan toga, oni u grijeh upadaju." Onaj ko to učini u toku ramazana, a bude postač, treba da se pokaje Uzvišenom Allahu, a potom da naposti dan u kojem je to učinio i nije dužan da izdvaja iskup jer je iskupljivanje svojstveno samo za iskup od spolnog općenja u ramazanu. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 2192, 10 tom, str. 256)

22- DA LI GLEDANJE U ŽENE KVARI POST ILI NE?

Pitanje: Ako bi postač namjerno gledao u žene koje su njemu strankinje –dozvoljeno mu je da ih ženi – da li to kvari njegov post ili je samo pokuđeni postupak preko kojeg će Uzvišeni Allah preći i primiti njegov post? Odgovor: Postaču nije dozvoljeno da gleda u žene, a ako je to popraćeno strašću, onda je to još teži grijeh. Na to ukazuju riječi Uzvišenog Allaha: "Reci vjernicima neka obore poglede svoje i neka čuvaju stidna mjesta svoja." Također, zato što je nekontroliranje pogleda jedan od uzroka nemorala. Zato je obaveza da čovjek obara svoj pogled i da se maksimalno čuva od svega što vodi smutnji. Njegov post neće biti pokvaren sve dok ne doživi ejakulaciju, a ako doživi ejakulaciju, njegov post je pokvaren i obavezan je napostiti taj dan ako se radi o obaveznom postu. (Fetve šejha Bin Baza, 15 tom, str. 268)

23- VAĐENJE ZUBA U TOKU POSTA

Pitanje: Da li je validan post osobe koja izvadi zub u toku posta, jer nakon vađenja zuba dolazi do istjecanja krvi? Odgovor: Vađenje zuba ne kvari post, s tim što treba paziti da ne bi progutao krv koja izlazi iz rane. (Fetav fi ahkamis-Sijam, str. 252, odgovorio šejh Muhammed Salih Usejmin)

24- OSOBA KOJA JEDE I PIJE Iz ZABORAVA U DANU U KOJEM POSTI

Pitanje: Osoba koja pojede ili popije nešto iz zaborava u danima ramazana, kada posti, je li obavezna da naposti taj dan ili ne? Odgovor: Ako osoba koja posti pojede ili popije nešto u danu posta, u danu ramazana, nije grješna zbog toga i nije obavezna napaštati taj dan, po ispravnom mišljenju islamskih učenjaka. Tog stava bili su imam Šafija i Ahmed. Rekao je Allahov Poslanik: "Ko zaboravi da je postač pa pojede nešto ili popije, neka upotpuni post, to ga je Uzvišeni Allah nahranio i napojio." U drugom rivajetu: "Ako postač pojede ili popije u zaboravu, to je nafaka koju mu je darovao Uzvišeni Allah, i ne treba da napašta." Ovu predaju zabilježio je Darekutni i kazao je da je njen lanac prenosilaca vjerodostojan. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 5156, 10 tom, str. 269)

25- DA LI GUTANJE PLJUVAČKE UTJEČE NA VALIDNOST POSTA?

Pitanje: Da li gutanje pljuvačke kvari post ili ne? Meni se zna desiti da mi se pojavi mnogo pljuvačke dok sam u džamiji, dok učim Kur'an. Odgovor: Gutanje pljuvačke od strane postača ne kvari post pa makar to bilo često, u džamiji ili na drugom mjestu. Ali ako se radi o sluzi – slinama, nju neće gutati, već će je ispljunuti, u maramicu ako se nalazi u džamiji. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 9584, 10 tom, str. 270)

25- KUPANJE I RASHLAĐIVANJE U DANU RAMAZANA

Pitanje: Da li dozvoljeno kupanje u danima ramazana, vodom i sapunom? Da li ejakuliranje u snu kvari post ili ne? Odgovor: Dozvoljeno je postaču da se okupa vodom i sapunom u danu ramazana. Onaj ko doživi ejakulaciju u snu u danu ramazana, to mu neće pokvariti post, ali je obavezan da se okupa. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 2691, 10 tom, str. 271)

26- ODGAĐANJE KUPANJA NAKON POJAVE ZORE

Pitanje: Je li dozvoljeno da osoba koja je džunup odgodi kupanje do pojave zore? Je li dozvoljeno ženama odgađanje kupanja od mjesečnice ili postporođajnog ciklusa – nifasa do pojave zore? Odgovor: Žena koja vidi znake čistoće od mjesečnice prije pojave zore, obavezna je da posti i ne postoji nikakva zapreka da odgodi kupanje do poslije pojave zore, ali nije dozvoljeno da odgodi kupanje do izlaska sunca. Isti propis važi i za osobu koja je džunup, njoj nije dozvoljeno odgađati kupanje do izlaska sunca, već je obavezna da se okupa i da klanja sabah-namaz prije izlaska sunca, pa čak joj je obaveza da požuri sa kupanjem kako bi stigla klanjati sabah-namaz u džamiji sa džematom. (Fetve šejha Bin Baza, 15 tom, str. 278)

27- DA LI KAP VODE ILI DVIJE KVARE POST?

Pitanje: Kakav je propis za osobu koja proguta kap vode ili dvije u toku uzimanja abdesta u danu u kojem je postila, ako se to desilo nenamjerno ili u toku kupanja ili rashlađivanja vodom u toplim danima? Je li obavezna zbog toga da naposti taj dan ili je obavezna da udijeli sadaku siromasima kako bi se iskupila za učinjenu stvar? Naglašavam da je progutala vodu nenamjerno. Odgovor: Osoba koja se bude kupala, ispirala usta ili nos, pa joj voda uđe u grlo i proguta je nenamjerno, to neće pokvariti njen post, na osnovu hadisa Allahovog Poslanika: "Mom ummetu je oprošteno ono što pogriješe, učine u zaboravu i ono na što budu prisiljeni." (Fetve Stalne komisije: fetva broj 5733, 10 tom, str. 275)

28- IFTAR PRIJE EZANA

U našem mjestu u Kuvajtu, uvjerili smo se da ezan uči pet ili sedam minuta nakon zalaska sunca. Postavlja se pitanje je li dozvoljeno iftariti prije negoli mujezin prouči ezan, nakon što čovjek bude siguran da je sunce zašlo? Odgovor: Kada postač bude siguran da je sunce zašlo i da je nastupila noć, dozvoljeno mu je da iftari. Rekao je Uzvišeni Allah: "Zatim nastavite postiti do početka noći." Allahov Poslanik je kazao: "Kada se pomoli noć od tamo, a dan nestane od tamo, te zađe sunce – nastupilo je vrijeme da se iftari postač." (Hadis su zabilježili Buharija i Muslim) Na osnovu toga saznajemo da nisu prihvatljivi takvimi koji nisu tačni, kao što nije uvjet validnosti iftara da čovjek čuje ezan, nakon što

bude siguran da je zašlo sunce. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 9248, 10 tom, str. 287) 28- Pitanje: Čovjek spominje da je iftario u ramazanu na osnovu riječi svoje kćerke, koja je tvrdila da je ezan učio. Kada je izašao iz kuće i pošao prema mesdžidu, čuo je ezan, pa pita da li je obavezan da naposti taj dan? Odgovor: Ako znaš da si iftario nakon zalaska sunca, onda nema potrebe da napaštaš taj dan. A ako si siguran da si iftario prije zalaska sunca, ili kod tebe preovladava mišljenje da si iftario prije zalaska sunca ili čak sumnjaš da li je sunce bilo zašlo, treba da napostite i ti i oni iz tvoje porodice koji su iftarili sa tobom. U osnovi se zna da je dan i ne možemo ostaviti tu osnovu sve dok ne budemo imali šerijatski validan dokaz –ubjeđenje da je sunce zašlo. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 297, 10 tom, str. 288)

Pitanje: Postio sam jedan dan ramazana, imao sam sat koji je kasnio, a moj prijatelj s kojim sam bio u istoj sobi imao je sat koji je brzao, ponekada smo znali zaboraviti na spomenute činjenice. Jednog dana bili smo u sobi, sehurili smo, oslanjajući se na sat koji je kasnio, tako da smo jeli sve dok nije nastupila zora –

29- SEHUR NAKON NASTUPANJA ZORE Pitanje: Postio sam jedan dan ramazana, imao sam sat koji je kasnio, a moj prijatelj s kojim sam bio u istoj sobi imao je sat koji je brzao, ponekada smo znali zaboraviti na spomenute činjenice. Jednog dana bili smo u sobi, sehurili smo, oslanjajući se na sat koji je kasnio, tako da smo jeli sve dok nije nastupila zora – shodno onome što je pokazivao sat. Pa smo izašli da vidimo da li je zora nastupila, i uočili smo da smo pogriješili i da je zora već nastupila, je li validan naš post u tom danu i moramo li ga napostiti? Odgovor: Ako se vaše sehurenje desilo nakon nastupanja stvarne zore, obaveza vam je da napostite taj dan, i niste grješni ako niste znali, u to vrijeme, da je zora već bila nastupila. Ako se vaš sehur desio prije nastupanja stvarne zore, onda vam nije obaveza da napaštate taj dan niti ste grješni zbog toga. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 6959, 10 tom, str. 292)

30- IFTAR PRIJE ZALASKA SUNCA I SEHUR NAKON POJAVE ZORE Pitanje: Kakav je propis za osobu koja jede ili pije sumnjajući da li je nastupila zora i sumnjajući je li zašlo sunce? Odgovor: Osobi koja jede ili pije sumnjajući da li je nastupila zora post je validan sve dok sigurno ne sazna da je jela ili pila u vremenu nakon nastupanja zore, jer je osnova da noć nije završila. Svakako je propisano vjerniku da sehuri u vremenu koje je daleko od sumnje, iz predostrožnosti u vjeri i u želji da upotpuni svoj post. Osoba koja jede ili pije sumnjajući da li je sunce zašlo, pogriješila je i obavezna je da naposti taj dan, zato što je osnova da

dan nije završio. Vjerniku nije dozvoljeno da iftari osim nakon što bude siguran da je sunce zašlo, ili da kod njega preovladava mišljenje da je sunce zašlo. (Fetve šejha Bin Baza: 15 tom, str. 290)

31- SPOLNI ODNOS U TOKU POSTA   Pitanje: Čovjek je u mjesecu ševvalu napaštao dan koji nije postio u ramazanu, pa mu se ponudila supruga koja nije bila postač, nije mogao da odoli pa su spolno općili, kakav je propis za ono što su učinili?   Odgovor: Osoba koja pokvari – prekine obavezni post izvan ramazana, spolnim odnosom, treba da naposti taj dan i nije obavezna da izdvaja poseban iskup, jer se spolni odnos nije desio u mjesecu ramazanu. Također, treba da se pokaješ Uzvišenom Allahu za počinjeni grijeh, a supruga također, jer je ona bila razlogom činjenja spomenutog grijeha. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 13475, 10 tom, str. 319)

32- Pitanje: Svima je poznato da je propis za osobu koja je spolno općila u danu ramazana, u kojem je postila, iskupljenje koje se ogleda u tome da oslobodi roba, ili da posti uzastopno šezdeset dana, ili da da nahrani šezdeset siromaha. Pitanje:

a- Ako bi čovjek spolno općio sa suprugom više puta u različitim danima, je li obavezan za svaki dan da posti šezdeset uzastopnih dana ili je dovoljno da posti šezdeset dana za sve što je počinio?

b- Ako nije znao da je iskup za spolni odnos u danu ramazana u kojem je postio ono što sam spomenuo na početku, već je mislio da je obavezan da za svaki pokvareni dan naposti po jedan dan?

c- Je li i supruga obavezna da se iskupljuje kao i muškarac?

d- Je li dozvoljeno da čovjek izdvoji iskup nahranjivanja siromaha u protuvrijednosti – u novcu?

e- Je li dozvoljeno da nahrane i on i supruga istog siromaha?

f- Ako bi se desilo da čovjek ne može naći siromaha kojeg će nahraniti, je li mu dozvoljeno da to uplati u nekoj od humanitarnih organizacija u protuvrijednosti?

Odgovor:

a- Ako bi se desilo da čovjek spolno opći sa suprugom u toku istog dana ramazana u kojem posti, jednom ili više puta, obavezan je da izdvoji jedan iskup, ako nije izdvojio za prvi spolni odnos, ako se desilo da je spolno općio u različitim danima, obavezan je da izdvoji iskupa onoliko koliko je dana pokvario.

b- Obaveza je da izdvoji spomenuti iskup pa makar i bio od onih koji ne znaju da je obavezno iskupljivanje od spolnog općenja u danu ramazana.

c- Supruga je obavezna da se iskupi istim iskupom ako je to učinila dobrovoljno, ali ako je to učinila pod prisilom, nije obavezna da se iskupljuje.
d- Nije dozvoljeno da se plaća spomenuti iskup u protuvrijednosti u novcu, i ako bi postupio tako, to nije validno.
e- Dozvoljeno je da i muž i supruga daju istom siromahu, da mu on udijeli pola sa'a – dva pregršta, a i ona također, i da on bude jedan od šezdeset siromaha koje su trebali nahraniti.
f- Nije dozvoljeno da se sve daruje jednom siromahu niti da se uplati nekoj od humanitarnih organizacija, jer nije siguran da li će se to podijeliti na šezdeset siromaha, a mu'min bi trebao da se maksimalno potrudi u izdvajanju iskupljenja i drugih obaveznih stvari. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 7264, 10 tom, str. 320)

33- DA LI POLJUBAC ILI NASLAĐIVANJE SUPRUGINIM TIJELOM KVARI POST? Pitanje: Ako čovjek poljubi suprugu u danu u kojem posti ili se naslađuje njenim tijelom, da li to kvari post ili ne? Odgovor: Dozvoljeno je postaču da poljubi suprugu, da se naslađuje njenim tijelom – bez spolnog odnosa, zato što je preneseno od Allahovog Poslanika da je kao postač ljubio neku od svojih supruga i da se naslađivao njenim tijelom. Ako bi se čovjek bojao da će počiniti ono što je vjerom zabranjeno, ako zna da se brzo pokreću njegove strasti, to je onda pokuđeno. Ako bi se desilo da čovjek doživi ejakulaciju, obavezan je da nastavi sa postom i da naposti taj dan, a nije obavezan da se iskupljuje posebnim iskupom, po mišljenju većine islamskih učenjaka. Ako bi se desilo da primijeti izlazak mezija, to neće uzrokovati kvarenje posta, po ispravnom mišljenju učenjaka, zato što je osnova da je post validan sve dok ne dođe dokaz koji potvrđuje suprotno, i zato što je veoma teško čuvati se od toga. (Fetve šejha Bin Baza, 15 tom, str. 315)

34- DA LI OKUS HRANE KVARI POST? Pitanje: Neki učenjaci kazali su kako je ženi koja kuha dozvoljeno da proba hranu kako bi znala okus hrane, pod uvjetom da ništa od hrane ne proguta, je li ovo mišljenje ispravno? Odgovor: Nema smetnje da osoba proba kakav je okus hrane u danu u kojem posti, ako za tim postoji potreba, i post takve osobe je ispravan, ako ne bi namjerno progutala nešto od hrane. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 9845, 10 tom, str. 332)

35- DA LI JE UVJET ZA ISPRAVNOST NAPAŠTANJA DA SE DANI NAPAŠTAJU JEDAN ZA DRUGIM? Pitanje: Čovjek ima obavezu da

naposti mjesec ramazan, je li dozvoljeno da napošteni dani budu odvojeni, da ne budu jedni za drugima? Odgovor: Da, dozvoljeno je da napošteni dani budu odvojeni, zbog riječi Uzvišenog Allaha: "Onaj ko bude bolestan ili na putovanju neka naposti isti broj dana koje je omrsio." Vidimo da Uzvišeni Allah u ovom ajetu ne uvjetuje za validnost napaštanja da napošteni dani budu jedni za drugima. (Fetve Stalne komisije: fetvA broj 6422, 10 tom, str. 346)

36- NAMJERNO ODGAĐANJE NAPAŠTANJA DO NASTUPANJA SLJEDEĆEG RAMAZANA Pitanje: Kakav je propis za osobu koja je odgodila napaštanje propuštenih dana ramazana sve do drugog ramazana? Odgovor: Ispravno mišljenje je da je takva osoba obavezna da naposti svaki propušteni dan i nije obavezna da se iskupljuje dodatnim iskupom – nahranjivanjem siromaha, zbog općenitosti riječi Uzvišenog Allaha: "Onaj ko bude bolestan ili na putovanju neka naposti isti broj dan koje je propustio." Uzvišeni Allah u ovom ajetu spominje napaštanje, što svakako obuhvata napaštanje prije nastupanja ramazana i polje nastupanja. Uzvišeni Allah u ovom ajetu nije spomenuo nahranjivanje siromaha, osnova je da nismo obavezni činiti neki ibadet osim ako na njega ukazuje validan šerijatski dokaz. (Fetav fi ahkamis-Sijam, str. 377, odgovorio šejh Muhammed Salih Usejmin)

37- NAPAŠTANJE PROPUŠTENIH DANA ZA MEJJITA Pitanje: Moja majka je bila bolesna i zbog toga je propustila postiti određeni broj dana u ramazanu, nakon toga je umrla – šta smo obavezni učiniti? Odgovor: Ako musliman ostavi post iz razloga što je bolestan, zatim u toj bolesti preseli, nije niko obavezan da napašta za njega niti da izdvaja iskup za njega, zato što je on imao validan razlog u odgađanju napaštanja ramazana. Ako bi se desilo da je ozdravio od bolesti zbog koje je ostavi post, i zatim se nemarno odnosio prema napaštanju, propisano je njegovoj rodbini da naposte za njega propuštene dane. Na osnovu riječi Allahovog Poslanika: "Ko umre a ostao je dužan napostiti, za njega će postiti njegov staratelj." Ako neće da poste za njega, onda će od njegove imovine – zaostavštine nahraniti za svaki dan po jednog siromaha. Svakom siromahu po pola sa'a (dva pregršta ili kila i po otprilike) hrane koja se koristi u tom podneblju. Nema smetnje da se cijeli iskup preda jednom siromahu. (Fetve šejha Bin Baza, 15 tom, str. 368)

38- SPAJANJE NAMJERA U NAPAŠTANJU RAMAZANSKOG POSTA Pitanje: Poznato je da je pohvalno postiti šest dana ševvala

nakon mjeseca ramazana, može li žena da posti šest dana ševvala dobrovoljnog posta a da u isto vrijeme namjerava da je to napaštanje propuštenih dana u mjesecu ramazanu? Odgovor: Nije dovoljno da osoba koja ima napostiti određeni broj dan iz ramazana posti šest dana ševvala, a istim postom namjerava i napaštanje posta iz ramazana, već je obavezna da naposti propuštene dane iz ramazana a zatim da posti šest dana ševvala, ako to bude željela, prije nego što završi mjesec ševval. (Fetve Stalne komisije: fetva broj 11663, 10 tom, str. 354)